

**Eötvös Loránd Tudományegyetem
Informatikai Kar**

**Eseményvezérelt alkalmazások
fejlesztése I**

4. előadás

Elemi grafika és egérkezelés

Giachetta Roberto

<http://people.inf.elte.hu/groberto>

Elemi grafika és egérkezelés

Rajzolás grafikus felületen

- Qt-ban a grafikus felhasználói felület tartalmát tetszőlegesen „rajzolhatjuk”, ezáltal egyedi megjelenítést adhatunk neki
 - azaz primitív 2D-s alakzatokat (vonal, téglalap, ellipszis, ...) helyezhetünk fel rá

- pl.:

```
void MyWidget::paintEvent(QPaintEvent*)
{
    QPainter painter(this); // rajzó objektum
    painter.setPen(Qt::blue); // toll beállítása
    painter.drawRect(rect()); // kék keret
    painter.drawText(rect(), Qt::AlignCenter,
        "Hello World!"); // szöveg kirajzolása
}
```

Elemi grafika és egérkezelés

Rajzolósi felület

- A rajzolást egy megadott felületen végezzük
 - mindenre rajzolhatunk, ami a `QPaintDevice` leszármazottja, így tetszőleges grafikus vezérlő (`QWidget`), kép (`QPixmap`) és a nyomtató (`QPrinter`)
 - magát a kirajzolást az osztály `paintEvent (QPaintEvent*)` metódusa végzi, ezt felüldefiniálva adjuk meg az egyedi rajzolást
 - automatikusan fut le, amikor a rendszer frissíti a megjelenítést
 - az `update ()` eseménykezelőn keresztül manuálisan is lehet futtatni (pl. időzítővel történő frissítés esetén szükséges)

Elemi grafika és egérkezelés

Rajzoló eszközök

- A rajzolásért egy rajzoló objektum felel, amely a `QPainter` típus példánya
 - a konstruktornak átadjuk a rajzfelületet (általában az aktuális vezérlő), pl.:

```
QPainter painter(this);  
    // a rajzoló felület ez a vezérlő lesz
```
 - beállítjuk a rajzoló tulajdonságokat (szín, vonaltípus, betűtípus, ...) a `set<paraméter>(érték)` metódusokkal, (hatása a következő beállításig tart), pl.:

```
painter.setBackground(<kitöltés>); // háttérszín  
painter.setFont(<betűtípus>);  
    // szöveg esetén a betűtípus  
painter.setOpacity(<mérték>); // átlátszóság
```

Elemi grafika és egérkezelés

Rajzolóeszközök

- A rajzolást a `draw<alakzat/szöveg/kép>(<elhelyezkedés, ...>)` műveletekkel végezhetjük, alakzatoknál ez keretet és kitöltést rajzol (csak kitöltést `fill<alakzat>(…)` művelettel rajzolhatunk), pl.:

```
painter.drawRect(10, 30, 50, 30);  
    // 50x30-as téglalap kirajzolása a  
    // (10,30) koordinátába  
painter.fillRect(20, 40, 50, 30);  
    // keret nélküli téglalap kirajzolása  
painter.drawText(20, 50, "Hello");  
    // szöveg a (20,50) koordinátába
```
- a műveletek sorrendben futnak le, egymásra rajzolnak
- a rajzolás az alakzat bal felső sarkától indul (kivéve szöveg)

Elemi grafika és egérkezelés

Ecsetek és tollak

- Külön befolyásolhatjuk az alakzatot kitöltését és keretét
 - a keretet, szöveget *toll* (**QPen**) segítségével készítjük, amely lehet egyszínű, de tartalmazhat szaggatásokat, nyilakat, ...
 - a kitöltést *ecset* (**QBrush**) segítségével készítjük, amely lehet egyszínű, adott mintájú, textúrájú, ...

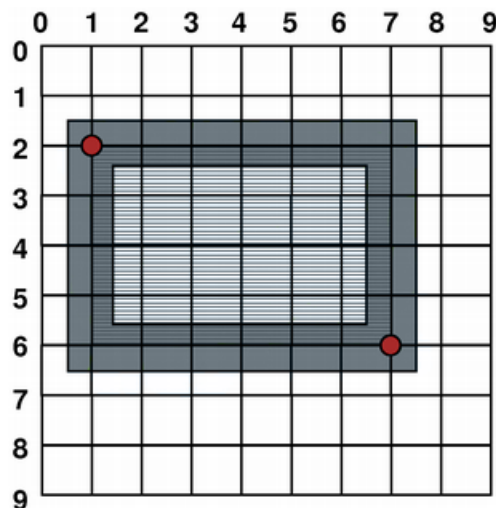
pl.:

```
painter.setPen(Qt::darkGreen);  
    // 1 vastag sötétzöld toll  
painter.setPen(QPen(QColor(Qt::blue), 4,  
    Qt::DotLine)); // 4 vastag pöttyös kék toll  
painter.setBrush(QBrush(QColor(250, 53, 38),  
    Qt::CrossPattern)); // rácsozott vöröses ecset
```

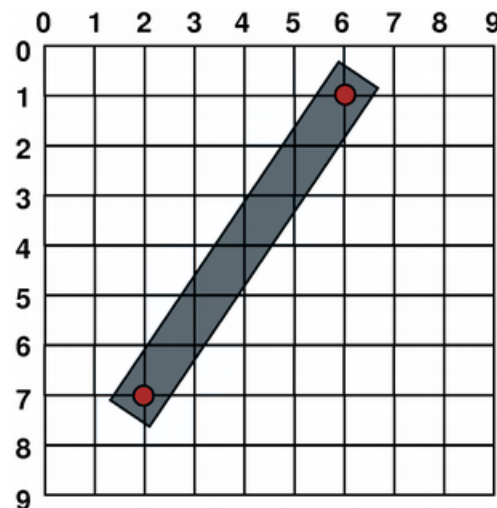
Elemi grafika és egérkezelés

Rajzolási koordináták

- A rajzolást úgynevezett „logikai” koordináták segítségével végezzük, ezek határozzák meg az alakzat sarokpontjait

`QRect (1 , 2 , 6 , 4)`

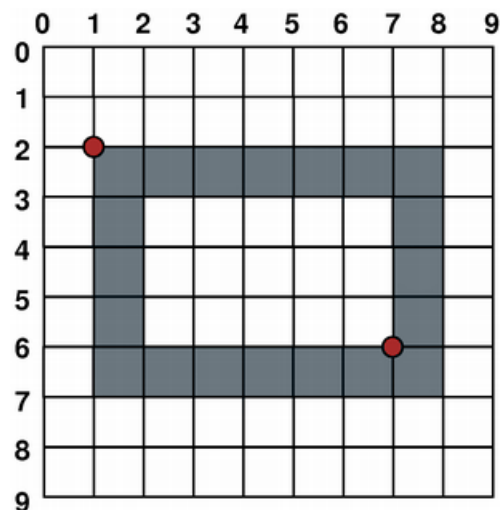
`QLine (2 , 7 , 6 , 1)`

- a rendszer áttanszformálja az adatokat „fizikai” koordinátákká (*viewport*)

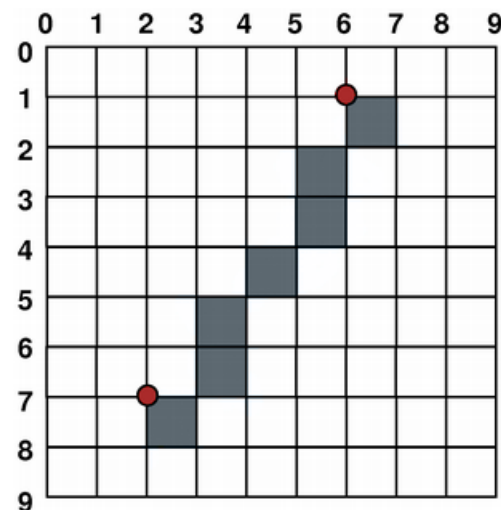
Elemi grafika és egérkezelés

Rajzolási koordináták

- A rajzolási műveletek az alakzatot a megfelelő képpontok koordinátáira igazítják

`drawRect (1, 2, 6, 4) ;`

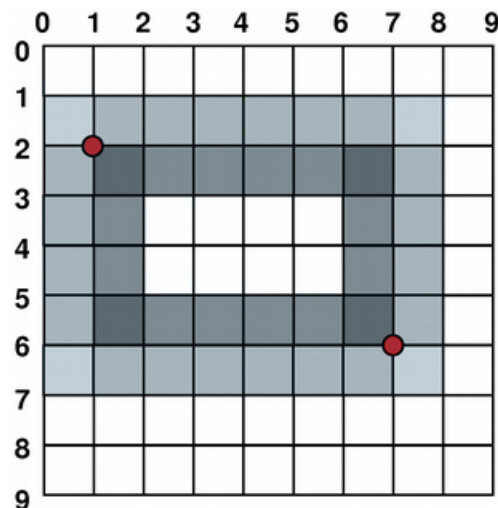
`drawLine (2, 7, 6, 1) ;`

- amennyiben a toll vastagsága páratlan, jobbra és lefelé tolódik az elhelyezés

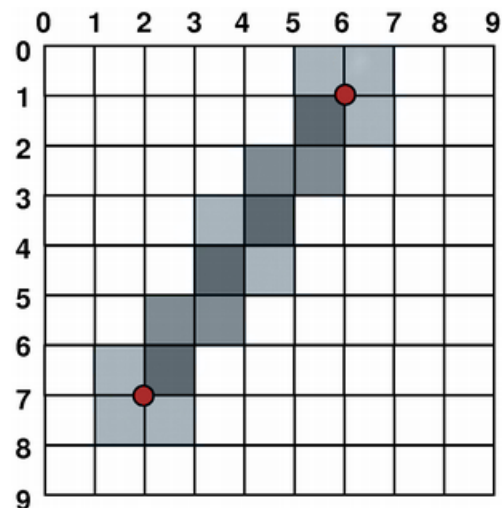
Elemi grafika és egérkezelés

Rajzoló koordináták

- Lehetőségünk elsimítást alkalmazni a rajzoláskor, ekkor minden esetben a logikai koordinátán helyezkedik el a rajz

`drawRect (1, 2, 6, 4) ;`

`drawLine (2, 7, 6, 1) ;`

- ehhez a rajzoló `setRenderHint (QPainter::Antialiasing)` üzemmódját kell beállítanunk

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Feladat: Készítsünk egy alkalmazást, amelyben egy célkeresztet helyezünk az ablak közepére. A célkeresztet két vonallal és egy körrel jelenítjük, szaggatott-pöttyözött piros színnel, míg a háatteret pöttyös zöld ecsettel festjük meg.

- felüldefiniáljuk az ablak `paintEvent` metódusát, létrehozunk benne egy rajzobjektumot (`painter`)
- először kitöltjük a háatteret a `fillRect` utasítással, majd meghúzzuk a függőleges és vízszintes vonalakat (`drawLine`), végül a közepére állítunk egy ellipszist (`drawEllipse`)
- a rajzolások közben megfelelően állítjuk a tollat és az ecsetet (az ecsetet kikapcsoljuk az ellipszis rajzolása előtt)

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Megvalósítás (`crosshairwidget.cpp`):

```
void CrosshairWidget::paintEvent(QPaintEvent *)
{
    QPainter painter(this); // rajzoló objektum
    painter.setRenderHint(QPainter::Antialiasing);
    // élsimítés használata

    QPen dashDotRedPen(QBrush(QColor(255, 0, 0)),
        2, Qt::DashDotLine);
    // pontozott-szaggatott vonalú piros toll
    QPen solidRedPen(QBrush(QColor(255, 0, 0)), 3);
    // sima piros toll
    QBrush greenBrush(QColor(0, 255, 0),
        Qt::Dense1Pattern); // pöttyös zöld ecset
```

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Megvalósítás (crosshairwidget.cpp):

```
painter.setBrush(greenBrush); // ecset állítás
painter.fillRect(0, 0, width(), height());
    // háttér kitöltése

painter.setPen(dashDotRedPen); // toll állítás
painter.drawLine(0, height() / 2, width(),
    height() / 2); // vonalak kirajzolása
painter.drawLine(width() / 2, 0, width() / 2,
    height());
painter.setPen(solidRedPen); // toll állítás
painter.drawEllipse(width() / 2 - 30, height()
    / 2 - 30, 60, 60); // kör kirajzolása
}
```

Elemi grafika és egérkezelés

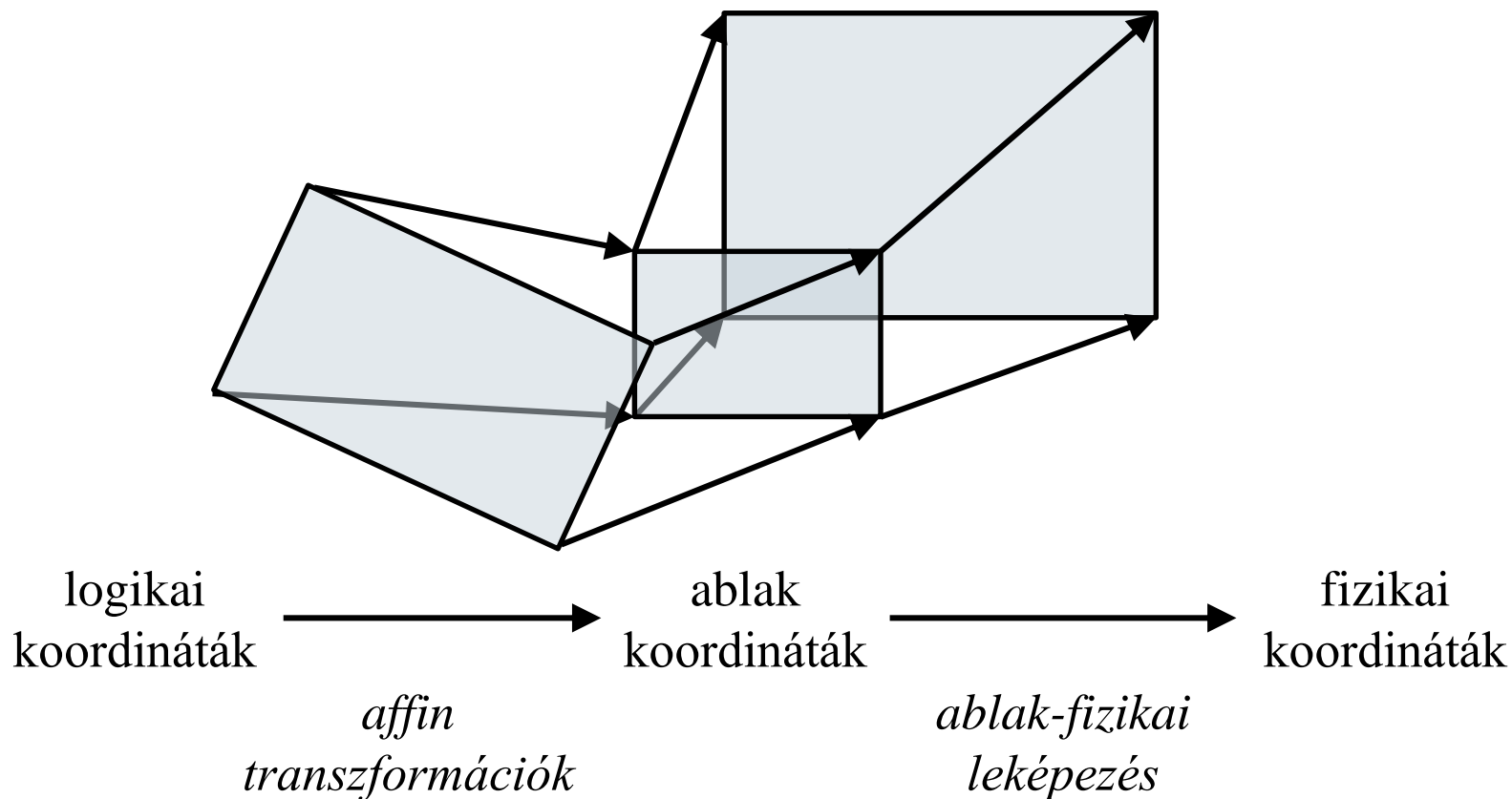
Transzformációk

- Alapból a rajzoló objektum a megadott vezérlő koordinátarendszerében dolgozik, de lehetőségünk van ennek affin transzformálására (`worldTransform`)
 - forgatás (`rotate (<szög>)`)
 - méretezés (`scale (<vízszintes>, <függőleges>)`)
 - áthelyezés (`translate (<vízszintes>, <függőleges>)`)
 - ferdítés (`shear (<vízszintes>, <függőleges>)`)
- Az így keletkezett ablak (`window`) koordináták és a fizikai (`viewPort`) koordináták között újabb megfeleltetést létesíthetünk, más transzformációkkal (azaz két lépcsős a transzformáció)

Elemi grafika és egérkezelés

Transzformációk

- minden leképezés transzformációs mátrixok alkalmazásával történik

Elemi grafika és egérkezelés

További rajzolási lehetőségek

- A háttérrel külön állíthatjuk (**background**), ekkor a teljes rajzfelület változik, a rárajzolt tartalom törölhető is (**erase ()**)
- Amennyiben több tulajdonság beállítását is elvégezzük a rajzolás során, lehetőségünk van korábbi beállítások visszatöltésére
 - a **save ()** művelettel elmenthetjük az aktuális állapotot, a **restore ()** művelettel betölthetjük az utoljára mentettet
- A rajzolás tartalmát megvághatjuk téglalap (**clipRegion**), vagy egyéni alakzat (**clipPath**) alapján
- Több rajzot is összeilleszthetünk különböző műveleti sémák szerint (**compositionMode**)

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Feladat: Készítsünk egy analóg órát, amely mutatja az aktuális időt.

- az aktuális idő mutatasához időzítőt használunk és mindig lekérdezzük az aktuális időt (`QTime::currentTime()`)
- az óra és perc mutatókat háromszögből rajzoljuk ki (`drawConvexPolygon`, némi áttetszéssel), és a megfelelőhelyre forgatjuk (`rotate`), hasonlóan forgatjuk a többi jelölőt és mutatót, de azok már vonalak lesznek
- az egyszerűbb forgatás és helyezés érdekében eltoljuk (`translate`) és méretezzük (`scale`) a koordinátarendszert, hogy az ablak közepén legyen az origó

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Megvalósítás (analogclockwidget.cpp):

```
AnalogClockWidget::AnalogClockWidget(QWidget
    *parent) : QWidget(parent)
{
    ...
    QTimer *timer = new QTimer(this); // időzítő
    connect(timer, SIGNAL(timeout()), this,
        SLOT(update()));
    // az időzítő meghívja az update-t, ami a
    // paintEvent-t
    timer->start(1000);
    // azonnal elindítjuk 1 másodperces
    // késleltetéssel
}
```

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Megvalósítás (analogclockwidget.cpp):

```
void AnalogClockWidget::paintEvent(QPaintEvent *) {  
    ...  
    QTime time = QTime::currentTime();  
        // idő  
    painter.save(); // tulajdonságok elmentése  
    painter.setPen(Qt::NoPen); // nincs toll  
    painter.setBrush(hourColor); // ecset színe  
    painter.rotate(30.0 * ((time.hour() +  
        time.minute() / 60.0))); // mutató forgatása  
    painter.drawConvexPolygon(hourTriangle, 3);  
        // poligon kirajzolása  
    painter.restore(); // rajzolás visszaállítása  
    ...  
}
```

Elemi grafika és egérkezelés

Egérkezelő műveletek

- Az egérkezelés (követés, kattintás lekérdezése) bármely vezérlő területén elvégezhető, műveletek felüldefiniálásával
- 4 eseménykezelő áll rendelkezésünkre:
 - egér lenyomása (`mousePressEvent`) és felengedése (`mouseReleaseEvent`)
 - egér mozgatása (`mouseMoveEvent`)
 - dupla kattintás (`mouseDoubleClickEvent`)
- Minden eseménykezelő `MouseEvent` paramétert kap, amely tartalmazza az egér pozícióját lokálisan (`pos()`) és globálisan (`globalX()`, `globalY()`), illetve a használt gombot (`button()`)

Elemi grafika és egérkezelés

Egérkezelő műveletek

- Az egérkövetés alapértelmezetten csak lenyomott gomb mellett működik, de ez átállítható állandóra a `mouseTracking` tulajdonság állításával

- Pl.:

```
class MyWidget {
```

```
...
```

```
protected:
```

```
    void mousePressEvent (MouseEvent* event) ;
```

```
    void mouseReleaseEvent (MouseEvent* event) ;
```

```
    void mouseMoveEvent (MouseEvent* event) ;
```

```
    void mouseDoubleClickEvent (MouseEvent* event) ;
```

```
    // minden egéreseményt kezelünk
```

```
}
```

Elemi grafika és egérkezelés

Billentyűkezelő műveletek

- Az egérkövetésnek megfelelően van lehetőségünk billentyűzetkövetésre is, pontosabban billentyű lenyomásának (`KeyPressEvent`) és felengedésének (`keyReleaseEvent`) kezelésére
 - a paraméter (`QKeyEvent`) tartalmazza a billentyűt (`key`)
 - pl.:

```
class MyWidget {  
    ...  
protected:  
    void keyPressEvent(QKeyEvent* event);  
    void keyReleaseEvent(QKeyEvent* event);  
    // billentyűesemények kezelése  
}
```

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Feladat: Módosítsuk a célkereszt megjelenítő programunkat úgy, hogy kövesse az egeret, és egérgombra, illetve szóköz billentyűre lehessen löni is, amit úgy jelenítünk meg, hogy egy fekete X-et rajzolunk a helyére.

- felüldefiniáljuk az egér/billentyű lenyomás és egér követés eseményeket és beállítjuk, hogy mindig kövesse az egeret (`setMouseTracking(true)`), az egérpozíciót elmentjük (`mouseLocation`)
- minden egérmozgásnál frissítjük a kijelzőt (`update()`), kattintásnál elmentjük az aktuális pozíciót egy vektorba (`hitPoints`)
- a kirajzolásnál az elmentett pontokat is kirajzoljuk

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Tervezés:

<i>QWidget</i>
CrosshairWidget
- hitPoints :QVector<QPoint> - mouseLocation :QPoint
+ CrosshairWidget(QWidget*) + ~CrosshairWidget() # keyPressedEvent(QKeyEvent*) :void # mouseMoveEvent(QMouseEvent*) :void # mousePressEvent(QMouseEvent*) :void # paintEvent(QPaintEvent*) :void

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Megvalósítás (crosshairwidget.cpp):

```
void CrosshairWidget::mousePressEvent (QMouseEvent
    *event) {
    hitPoints.append(event->pos());
    // új pont felvétele
    update(); // képernyő frissítése
}
```

```
void CrosshairWidget::mouseMoveEvent (QMouseEvent
    *event) {
    mouseLocation = event->pos();
    update();
}
```


Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Megvalósítás (crosshairwidget.cpp):

```
void CrosshairWidget::paintEvent(QPaintEvent *) {
    foreach(QPoint point, hitPoints) {
        // kirajzoljuk a pontokat
        painter.drawLine(point.x() - 10, point.y()
            - 10, point.x() + 10, point.y() + 10);
        painter.drawLine(point.x() - 10, point.y()
            + 10, point.x() + 10, point.y() - 10);
    }
    ...
    painter.drawEllipse(mouseLocation.x() - 30,
        mouseLocation.y() - 30, 60, 60);
    // kör kirajzolása
    ...
}
```

Elemi grafika és egérkezelés

Kurzorkezelés

- Az egérkezelő műveletektől függetlenül is bármikor használhatjuk az egérpozíciót, kurzorkezelés (`QCursor`) segítségével
 - a kurzor mindig az egérpozícióval egybeeső helyen van, amely lekérdezhető, és beállítható (`QCursor::pos()`)
 - a kurzornak módosítható a kinézete (pl. nyíl, kéz, homokóra, ...), vagy beállítható tetszőleges kép, pl.:
`widget.setCursor(QCursor(Qt::BusyCursor));`
`// homokóra beállítása a vezérlőre`
- A kurzortól lekért pozíció globális, de minden vezérlőnél van lehetőségünk leképezni a lokális koordinátarendszerbe a `QWidget::mapFromGlobal(<pozíció>)` művelettel

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Feladat: Módosítsuk a célkereszt megjelenítő programunkat úgy, hogy a kurzorpozíció alapján jelenítse meg a célkeresztet, továbbá maga az egérkurzor is legyen egy célkereszt.

- a konstruktorban módosítjuk a kurzormegjelenést (`setCursor (Qt::CrossCursor)`)
- mivel nincs egérkövetés, nem tudunk egéreseményre reagálva rajzolni, ezért időzítő segítségével meghatározott időközönként (0.01 másodperc) frissítjük a képernyőt, és mindig lekérjük a kurzorpozíciót a rajzoláshoz
- az egér/billentyű lenyomás eseményét megtartjuk, ebben továbbra is felvesszük az új lövéseket

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Tervezés:

<i>QWidget</i>
CrosshairWidget
- hitPoints :QVector<QPoint> - timer :QTimer*
+ CrosshairWidget(QWidget*) + ~CrosshairWidget() # keyPressEvent(QKeyEvent*) :void # mousePressEvent(QMouseEvent*) :void # paintEvent(QPaintEvent*) :void

Elemi grafika és egérkezelés

Példa

Megvalósítás (crosshairwidget.cpp):

```
void CrosshairWidget::paintEvent(QPaintEvent *) {  
    ...  
    QPoint mouseLocation = QCursor::pos();  
    // egérpozíció lekérdezése a képernyőn  
    mouseLocation =  
        QWidget::mapFromGlobal(mouseLocation);  
    // egérpozíció transzformálása az ablakra  
    ...  
}
```